

Beste mensen,

We brengen jullie graag op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in ons bijenlandschap. Een lange nieuwsbrief deze keer, er is veel gebeurd en er staat heel wat op de planning.

Organisatorische zaken

Nieuwe bijenambassadeur

Sinds het ontstaan van Bijenlandschap West-Brabant is René Lazeroms, wethouder van de gemeente Rucphen, de enthousiaste ambassadeur van ons bijenlandschap geweest. Wethouder Lazeroms heeft aangegeven te stoppen als bijenambassadeur. Wij willen wethouder Lazeroms heel hartelijk bedanken voor zijn inzet!

En meteen kunnen we melden dat Hans Peter Verroen, wethouder van de gemeente Bergen op Zoom, het stokje van wethouder Lazeroms over heeft genomen. In januari volgt nog een officieel moment om deze overdracht te onderstrepen.

Subsidie Provincie Noord-Brabant

In november heeft de Provincie Noord-Brabant ons bijenlandschap de gevraagde subsidie toegekend van 50% van onze totale begroting voor de jaren 2022 en 2023. Dat is goed nieuws! Dit betekent dat de partners voor de periode 2022 en 2023 maar voor één jaar de bijdrage hoeven te betalen.

Ondersteuning Brabants Landschap

Bijenlandschap West-Brabant valt nu administratief onder Brabants Landschap. Ook dat werkt efficiënt en helpt ons om de organisatie weer wat professioneler te maken.

Bijenlandschap West-Brabant wordt ondersteund en mogelijk gemaakt door haar partners en door

Provincie Noord-Brabant

Kansenkaart

Zoals aangekondigd in het projectplan maken wij in 2022 en 2023 een ronde langs partners om de kanskaart verder concreet te maken en te vertalen naar nieuwe acties. Heb je wensen of ideeën voor projecten of activiteiten: laat het ons weten!

Onderwijs en educatie

We willen jullie nog eens attenderen op de tentoonstelling en het lespakket over bijen en bestuivers. De tentoonstelling wordt goed geboekt, er is nog ruimte om hem op meer plekken in te zetten. Hier vind je meer informatie: [Tentoonstelling Bij en supermarkt](#)

Bijenlandschap West-Brabant en Natuurpodium trekken regelmatig samen op in educatieprojecten voor scholen. Het bijenlandschap geeft bijvoorbeeld gastlessen, of geeft feedback bij presentaties van projecten van leerlingen als onderdeel van het educatieprogramma bij, bestuivers en biodiversiteit.

Betrokkenheid inwoners

Fotowedstrijd

Eén van de speerpunten uit het projectplan is het betrekken van inwoners bij bijvriendelijk beheer. De fotowedstrijd van afgelopen zomer was hiervan de start. Dit was de eerste keer dat in ons bijenlandschap de fotowedstrijd plaatsvond, we konden hiervoor dankbaar gebruik maken van de ervaring en de formats van Bijenlandschap Zuid-Holland. De fotowedstrijd was met [67 inzendingen](#) een succes. We willen met name ook de jury,

bestaande uit gedeputeerde Hagar Roijackers en Arjen de Groot, Koen Mol en René Lazeroms hartelijk danken voor hun hulp.

Woningcoöperaties

Woningcoöperaties hebben veel potentie om zelf en in samenwerking met hun huurders de biodiversiteit in de bebouwde omgeving te versterken. Veel woningcoöperaties werken daar al aan. Met en voor medewerkers van onze partner Stadlander, de groenbeheerders van Stadlander, Natuurpodium, Wij zijn Traverse groep en de gemeenten waarin Stadlander werkzaam is organiseerden we in november een eerste bijeenkomst om te verkennen hoe bijen en bestuivers nadrukkelijker een plaats kunnen krijgen in de woonomgeving. Zowel bij nieuwbouwprojecten als in de bestaande wijken liggen kansen. Het doel is in het komende voorjaar voor huurders van Stadlander een (of meerdere) concrete actie te organiseren die bijdraagt aan bewustwording en een biodiverse wijk. Mooi is dat via woningcoöperaties veel mensen te bereiken zijn. Als er andere gemeentes en woningcoöperaties geïnteresseerd zijn in onze aanpak dan horen we dat graag!

Kansen voor dijken

EIS en Grauwe Kiekendief – kenniscentrum akkervogels doen onderzoek naar de ecologische waarde van dijken in de Zuidwestelijke Delta. Dit project heet De Rijke Dijken van de Delta 2020 – 2024, hier is meer informatie te vinden: [Rijke dijken van de Delta](#). Bijenlandschap West-Brabant wil gebiedspartners ondersteunen bij het vertalen

van de onderzoeksresultaten naar de praktijk (uitvoeringsprojecten). Er wordt hiervoor ook samengewerkt met Bijenlandschap Zeeland en Bijenlandschap Zuid-Holland, de twee andere Bijenlandschappen uit het onderzoeksgebied. Begin volgend jaar verkennen we in de Gemeente Steenbergen wat kansen zijn om specifiek het beheer van de dijken meer bijvriendelijk te maken. Die ervaringen kunnen we vervolgens verspreiden over andere delen van West-Brabant.

Samenwerking tussen landbouw en openbaar groen

Vanuit het IBP Programma Vitaal platteland Zuidwestelijke Delta - Volhoudbare Landbouw wordt gewerkt aan de samenhang tussen landbouw en openbaar groen. Akkerranden en openbaar groen kunnen elkaar versterken, zo verbeteren ze samen de natuurlijke plaagregulatie en worden de natuurwaarden verhoogd. Samenwerking tussen boeren en beheerders van openbaar groen is belangrijk om deze waarde te kunnen realiseren. Op 13 september vond een bijeenkomst plaats voor alle partijen die in de Zuidwestelijke Delta werken aan het beheer van het landelijk gebied. De dag werd georganiseerd in het kader van het IBP programma samen met FABulous Farmers, EIS, Kennis Centrum Akkervogels en Bijenlandschap West-Brabant. Van deze middag is een filmpje gemaakt: [Landbouw en openbaar groen](#)

Vanuit ditzelfde IBP programma is in het najaar van 2022 een project gestart in de gemeenten Steenbergen en Moerdijk om het beheer van de openbaar groen en agrarisch

Bijenlandschap West-Brabant wordt ondersteund en mogelijk gemaakt door haar partners en door

beheer op elkaar af te stemmen. Meer informatie over het programma Volhoudbare landbouw is hier te vinden: [Aantrekkelijk biodivers agrarisch landschap](#)

Heggen, hagen, struweel

De komende tijd richten we onze pijlen ook meer op vaste beplanting zoals heggen en hagen en struweel. Zowel voor voedsel voor insecten (de lange bloeihoog) als voor nestelgelegenheid en beschutting spelen struiken en bomen een belangrijke rol. Dit is een thema dat nog niet zo heel lang maar wel al op meer plekken aandacht krijgt. We willen verkennen waar concrete kansen liggen. Vind je dit een interessant en kansrijk onderwerp? Dan zouden we dat graag van je horen.

Overige zaken

Verzoek Gemeente Drimmelen

Gemeente Drimmelen heeft in een brief aandacht gevraagd voor verdringing van de wilde bij door de honingbij. Bijgevoegd is de betreffende brief. Reacties op de oproep van Gemeente Drimmelen kunnen worden gestuurd naar: info@bijenlandschapwestbrabant.nl

Externe advisering

Het samenwerkingsverband van Van Doorn en Dura Vermeer organiseerde een bijeenkomst om het bermenbeheer dat zij voor Rijkswaterstaat uitvoeren, bijvriendelijker te maken. Meerdere partijen, ook het bijenlandschap, hebben bij die bijeenkomst kennis en ervaringen gedeeld. Verrassend is te

zien dat het bijenlandschap vaker door aannemers wordt gevraagd om mee te denken over bijvriendelijke maatregelen in projecten en bestekken.

Kruisbestuiving: eikenprocessierups

In het Nederlands/Vlaamse LIFE project Eikenprocessierups wordt gewerkt met 3 ecologische technieken om de eikenprocessierupsen te bestrijden. Onderzocht wordt of natuurlijk bermenbeheer leidt tot een toename van natuurlijke plaagbestrijders en daardoor een afname van het aantal eikenprocessierupsen. Deze maatregelen worden gemonitord. Als dit werkt dan is dit een extra argument voor beheerders voor natuurlijk bermenbeheer, waar dus ook bijen en bestuivers van profiteren. Deze kruisbestuiving, het delen van ervaringen en kennis is belangrijk. Meer informatie is hier te vinden: [Eikenprocessierups LIFE](#)

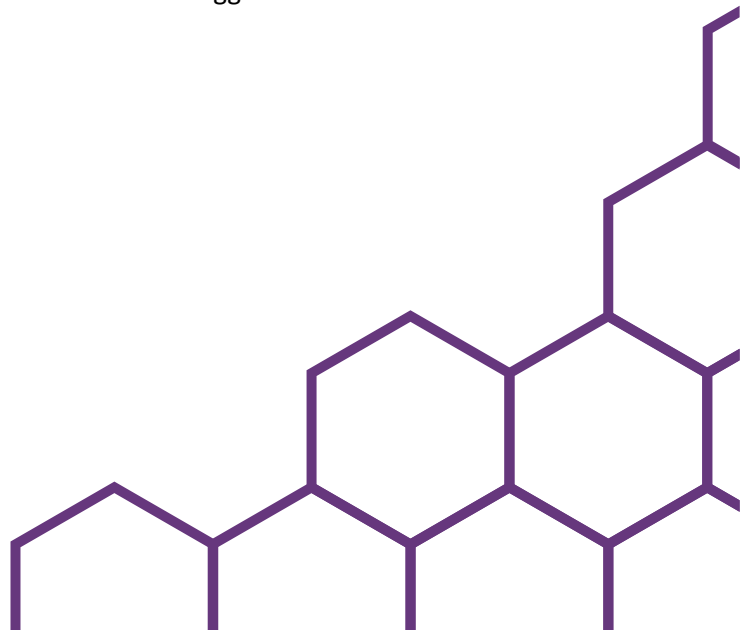
TenneT

TenneT werkt aan een nieuwe hoogspanningsstation nabij Halsteren. TenneT heeft Bijenlandschap West-Brabant gevraagd om deel te nemen aan werksessies over landschappelijke inpassing en beplanting.

Netwerkbijeenkomst Maart 2023

Het is weer even geleden dat we met het hele netwerk bij elkaar zijn geweest. In maart 2023 organiseren we weer een bijeenkomst. De datum daarvoor leggen we binnenkort vast.

Bijenlandschap West-Brabant wordt ondersteund en mogelijk gemaakt door haar partners en door

We willen jullie nogmaals vragen om ideeën of wensen voor bijvriendelijke projecten aan ons door te geven. Samen bouwen we aan een sterk netwerk.

Verder wensen we jullie fijne kerstdagen en een gezond, gelukkig en Bijzonder 2023!

Hartelijke groet,

Riny van Empel en Annemieke Doomen
info@bijenlandschapwestbrabant.nl

Bijenlandschap West-Brabant wordt ondersteund en mogelijk gemaakt door haar partners en door

Provincie Noord-Brabant

